

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

**РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
У ПОДІЯХ І ПЕРСОНАЛЯХ:
ОСОБЛИВОСТІ, ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 19 листопада 2020 року)

Харків
2020

У 1974 році увагу вчених привернула концепція С. Бем, яка описувала три типи людей з різною гендерною ідентичністю: з переважанням феміністичних характеристик, з переважанням маскуліних характеристик і «андрогенних» [3, с. 2].

Досить цікавою для нашого дослідження стала концепція Н. Ходорів, присвячена материнству, у якій основною метою є підготовка хлопчиків і дівчат до їх гендерних ролей в суспільстві. Таким чином, у середині та наприкінці ХХ століття за кордоном вилися активні дослідження щодо гендерної ідентифікації, приділялася увага гендерній педагогіці у закладах освіти, накопичувалися емпіричні факти, а також робилися спроби створення концепції гендеру.

Наприкінці ХХ століття відбувався активний розвиток гендерного підходу в педагогіці:

- зміна традиційної системи гендерної стратифікації, ослаблення поляризації жіночої та чоловічої соціальних ролей;

- зміна культурних стереотипів маскуліності і фемінності, які стають менш жорсткими і полярними;

- зміни в гендерних характеристиках шлюбно-сімейних відносин та статусу сучасної жінки, а саме зростаюча значущість консенсуальної форми шлюбу, обопільність вкладу в матеріальну забезпеченість сім'ї, зниження значущості традиційної установки на сім'ю як основну життєву цінність і зростаюча пріоритетність позасімейних цінностей: освіта, доходи, кар'єра, престиж, незалежність [2, с. 185].

Гендерний підхід у педагогіці за свої неповні 20 років існування та виникнення та розвиток гендерної педагогіки довели свою необхідність і рамках освітнього навчального закладу. Таким чином, можна виокремити наступні передумови виникнення гендерного підходу в педагогіці:

- зміна традиційної системи гендерної стратифікації;
- ослаблення поляризації жіночої та чоловічої соціальних ролей;
- зміна культурних стереотипів маскуліності і фемінності;
- об'єктивні зміни в гендерних характеристиках шлюбно-сімейних відносин.

Соціалізація та розвиток молодого покоління відбувається паралельно зі зміною соціальних ролей чоловіка та жінки, коли гармонійними стають відносини, побудовані за паритетним принципом. Використання гендерного підходу в освітньому процесі має сформувати гнучку особистість, готову до рольової варіативності та повної самореалізації.

Література

1. Кравець В. П. Історія гендерної педагогіки : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Тернопіль: Джура, 2005. 439 с.
2. Цокур О. С. Основи гендерного виховання. *Гендерний розвиток у суспільстві (конспекти лекцій)*. Київ : Фоліант, 2004. С. 183–222.
3. Чухим Н. Д. Гендерна освіта в Україні. URL: <http://www.gendercentre.org.ua/htdocs/article%2003.htm> (дата звернення: 20.10.2020).

ПРОБЛЕМА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ

Кочкурова О.В., Кочкурова К.В.

Впровадження ідей інклюзивної освіти є одним з пріоритетних напрямів національної системи освіти України. Саме інклюзивна форма освіти, забезпечує безумовне право кожної дитини навчатися в загальноосвітньому закладі за місцем проживання із забезпеченням усіх необхідних для цього умов.

Необхідність культурної, соціальної та освітньої інклюзії дітей з особливими освітніми потребами підкреслюється в роботах М. Алексеєва, С. Альохіна, Л. Годовникова, А. Захарова, Г. Іващенко, Н. Малофєєва, Н. Назарова, Л. Обухова, М. Семаго, О. Чебикіна, М. Щибрик та ін. В останні роки науковці присвячують свої наукові дослідження проблемі залучення дітей з особливими потребами до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах (В. Бондар, Т. Євтухова, І. Іванова, А. Колупасва, О. Савченко, В. Синьов, О. Столяренко, А. Шевчук та ін.). Саме тому, метою дослідження є теоретичний аналіз проблеми інклюзивної освіти у сучасній педагогічній теорії та практиці.

У перекладі з англійської мови «inclusion» - утримувати, включати, мати місце в своєму складі. Таким чином, основне значення терміну «інклюзія» полягає в адаптації системи потреб дитини при застосуванні таких дій, які дадуть змогу кожній дитині рівноправно брати участь в академічному та суспільному житті.

Вперше інклюзія була підтримана Всесвітньою декларацією прав людини у 1948 році та знаходить своє відображення у всіх міжнародних документах у сфері людини [1].

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, яка включає в себе комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісного навчання шляхом організації діяльності в освітніх установах на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей. Визначення оптимальних шляхів і засобів впровадження інклюзивного навчання базується на основі відповідного нормативно-правового, навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення [2, с. 27]. Одним із головних завдань інклюзії є задоволення широкого спектру освітніх потреб осіб з особливими потребами.

Широке вживання терміну «діти з особливими потребами» зініціювала Саламанська декларація, яка була опублікована у 1994 році. У декларації подано основне визначення поняття «особливі потреби». Воно стосується всіх дітей і молодих людей, чії потреби залежать від різної фізичної чи розумової недостатності або труднощів, пов'язаних з навчанням [3].

Отже, інклюзивна освіта – це цілеспрямований процес навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами спільно з дітьми в рамках єдиного освітнього простору в цілях їх інтелектуального, духовно-морального, творчого та фізичного розвитку.

До основних завдань інклюзивної освіти відносять:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовище здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої школи;
- створення освітньо-реабілітаційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливостями психофізичного розвитку;
- створення позитивного мікроклімату в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивним навчанням;
- надання консультативної допомоги сім'ям [4].

Основними принципами інклюзивного навчання є:

- рівний доступ до навчання в загальноосвітніх закладах та отримання якісної освіти кожною дитиною;
- визнання здатності до навчання кожної дитини та необхідність створення суспільством відповідних умов для нього;
- забезпечення права дітей розвиватись у родинному оточенні та мати доступ до всіх ресурсів місцевої спільноти;
- залучення батьків до навчального процесу дітей, як рівноправних партнерів та їх перших учителів;

- навчальні програми, які ґрунтуються на особистісноорієнтованому та індивідуальному підходах, що сприяють розвитку навичок навчання протягом усього життя;

- визнання факту, що інклюзивне навчання передбачає додаткові ресурси, необхідні для забезпечення особливих освітніх потреб дитини;

- використання результатів сучасних досліджень та практики в реалізації інклюзивної моделі навчання;

- командний підхід у вихованні та навчанні дітей, який передбачає залучення педагогів, батьків та спеціалістів [5, с. 11].

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах необхідно створити відповідні умови:

- безперешкодний доступ до території та приміщень навчального закладу;
- забезпечення навчального закладу необхідними навчально-методичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- наявність кабінетів учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного з відповідним корекційним обладнанням;
- забезпечення педагогічними кадрами, які володіють методиками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами [4].

С. Альохіна проводячи комплексне дослідження проблеми інклюзивної освіти в Україні дає такі рекомендації:

1. Впроваджувати інклюзивну освіту поступово та еволюційно.
2. Не закривати спеціальні школи та не нехтувати ресурсами спеціальної педагогіки.
3. Будувати співпрацю з фахівцями спеціальних шкіл, залучати їх до процесу інклюзії.
4. Проводити правові просвітницькі кампанії, спрямовані на суспільство та інформування батьківської спільноти щодо прав дітей на освіту.
5. Створити спільне для всіх дітей освітнє законодавство.
6. Багато уваги приділяти вчителям – змінювати їх ставлення до інклюзії, оскільки в цьому – запорука успіху [6, с. 29].

У зв'язку із цим А. Колупаєва визначила коло умов, які є визначальними в успішності інклюзивних процесів: соціальна підтримка і допомога сім'ям дітей з обмеженими можливостями; розробка законодавчої бази інклюзивного навчання осіб з порушенням психофізичного розвитку [1].

Таким чином, проведений аналіз проблеми інклюзивної освіти у сучасній педагогічній теорії та практиці засвідчує посилення інтересу науковців до питань інклюзивної освіти, що пов'язане з новими цілями та підходами у навчанні. Урахування та реалізація нормативно-правового, науково-методичного забезпечення змісту навчально-виховного процесу, використання сучасних підходів до інклюзивного навчання дітей з особливими потребами, забезпечать ефективність навчання дітей та стануть підґрунтям для успішного навчально-корекційного результату.

Література

1. Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник Інклюзивна школа : особливості організації та управління. Київ : 2007, С. 128.
2. Данилавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі : навч.-метод. посібник. Київ : Видавнича група «А.С.К.», 2012. 287 с.
3. Саламанська декларація та рамки дій щодо освіти осіб з особливими потребами : прийнята Всесвітньою конф. щодо осіб з особливими освітніми потребами, 07-10 червня, 1994 р. Саламанка, Іспанія 1994. : [https : \\
zakon.rada.gov.ua \\
laws \\
show \\
995_001_94](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001_94) (дата звернення : 10.10.2020).
4. Лист МОН, молоді та спорту України від 18.05.2012 № 1/9-384 «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». URL: [http : \\
document.ua \\
pro-organizaciyu-inklyuzivnogo-navchannja-u-
zagalnoosvitnih-doc103247.html](http://document.ua/pro-organizaciyu-inklyuzivnogo-navchannja-u-zagalnoosvitnih-doc103247.html) (дата звернення : 10.10.2020).
5. Синьов В., Шевцов А. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні. *Дефектологія*. 2004. № 2. С. 6–11.
6. Альохіна С. Інклюзивна освіта в Україні: здобутки, проблеми та перспективи: резюме аналітичного звіту за результатами комплексного дослідження. URL : <http://www.twirpx.com/file/974948> (дата звернення : 10.10.2020).

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ

Кошляк Н.О., Кригіна І.М.

Сучасний розвиток української держави, спрямований на євроінтеграцію, супроводжується кардинальними змінами в суспільстві, а це, в свою чергу, вимагає перебудови всієї системи освіти, пристосування її до нових вимог та

потреб. Актуальність обраної теми полягає у тому, що більшість держав світу, зокрема європейських, акцентують свою увагу на побудові сучасного суспільства, позбавленого будь-якої дискримінації, у тому числі дискримінації за статтю – гендерної. Ми всі розуміємо, що саме освіта є одним із найважливіших соціальних інститутів, який дозволяє формувати особистісні якості людини, позбавлені будь-яких стереотипів, формувати неприпустиме ставлення щодо пригнічення інших за гендерними ознаками.

Українські науковці мають немало напрацювань, які розкривають основні тенденції гендерної освіти, але ще більше коло питань в цій сфері залишається не розкритими. Роботи західноєвропейських та американських «першодослідників» залишаються базовими в сфері освітнього гендерного простору. Основою для виникнення гендерного підходу у другій половині ХХ століття стало нове соціальне знання (М. Фуко, І. Гофман, П. Бергер, Т. Лукман та ін.) і наукові розробки дослідників фемінізму (Дж. Скотт, Дж. Батлер, Ю. Крістева, Л. Ірігарей та ін.).

У пострадянському просторі питанням гендерної проблеми в освіті займалися І. Кон, О. Ярська-Смирнова, Л. Попова, Л. Штильова, І. Клещина, Ф. Мамедова, К. Рахмадуліна, О. Чеснокова та ін.

Представниками вітчизняної педагогіки, роботи яких розкривають теоретичні засади формування гендерної культури є Т. Голованова, О. Васильченко, С. Гришак, І. Мунтян, П. Терзі, Н. Приходько, Т. Говорун, О. Кікінежді, О. Бондарчук, С. Вихор, Л. Даниленко, О. Луценко, В. Олійник, А. Ягремцева та інші аналізують особливості інтеграції гендерного підходу в українську систему освіти. Ці дослідження вказують на широкий спектр методологічних підходів у висвітленні проблеми гендерної політизації освіти України.

Метою статті є визначення ключових завдань гендерного підходу в освіті, які вимагають пояснення, в першу чергу, природи гендерних уявлень; виявити, як гендерні стереотипи суперечать особистісним бажанням людини та виявити умови, які є необхідними для розвитку такої особистості, що не буде обтяжена гендерними стереотипами та буде відповідальною за свої міжособистісні стосунки в суспільстві.

Гендер – це система цінностей, норм і характеристик чоловічої і жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, яку моделює суспільство та підтримують соціальні інститути.

ЗМІСТ

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.....	
Агасико Т.А.	3
ПЕДАГОГІЧНИЙ МАЛЮНОК ЯК НЕВІДСМНИЙ КОМПОНЕНТ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ У ГАЛУЗІ ОБРАЗОВОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	4
Акімова О.М.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ТА АСИСТЕНТА ДО СПІЛЬНОГО ВИКЛАДАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	7
Аксьонов Д.В., Калінін К.С.	
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО.....	9
Александрова О.О., Дніпровська Н.Г.	
ДІТЯЧА ХОРОВА МУЗИКА 2-ї ПОЛОВИНИ ХХ СТ. В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ.....	12
Андреева М.О.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ СУСПІЛЬСТВА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ В УКРАЇНІ.....	17
Андреева М.О., Безулик А.О.	
ПОВЕДІНКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ ЖИТТЄВИЙ СТРЕС ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ.....	20
Андреева М.О., Шадчина О.В.	
СУБКУЛЬТУРА СПОЖИВАЧІВ НАРКОТИКІВ.....	23
Андрієнкова А.В.	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	26
Аржанухіна С.В., Бозомал І.С., Перцова О.В.	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	29
Баглай М.В., Форостовець С.В.	
ВИХОВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ЛЮДЕЯХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	33
Бакуменко Т.К.	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОРЕКЦІЙНИХ ТРЕНАЖЕРІВ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	35
Балла Л.В.	
ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК УМОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	41
Башевський Є.В.	
МОДЕРНІЗАЦІЯ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	43
Бахман Л.В., Панченко В.В.	
ONLINE TESTING AS A TOOL TO MONITOR ENGLISH PROGRESS OF FUTURE PHOLOGY TEACHERS.....	45
Бекенбаева М.Д., Козарь С.С., Аксьонов В.В.	
ПРИЧИНИ ЗНИЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	47
Бельмаз Я.М.	
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	50
Белкіна Л.В.	
FORMING COMMUNICATIVE CULTURE OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS.....	54
Беляев С. В., Кривенко Ю. О.	
ТЕМПОРАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ІДЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ ВІД ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ ДО СУЧАСНОСТІ.....	57
Бурдова Ю.О., Тютченко К.В.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ ДІТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ.....	59
Борзик О.Б., Бобрис Т.С.	
СПЕЦІФІКА ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	62
Борзик О. Б.	
ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ МІЖСОБІСТІСНИХ ВІДНОСИН МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	65
Ванюков С.П.	
РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В ПОДІЯХ І ПЕРСОНАЛЯХ.....	69
Василенко О. М., Опішук Т. І.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ГРУПІ.....	73
Виноградова О.В.	
СУЧАСНА МОДЕЛЬ ІНТЕГРОВАНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	77

Власенко Н. П., Солодовник Г. Б.	
МЕТОД НЕНАСИЛЬНИЦЬКОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИХОВНІЙ ТА ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ У ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТ.....	82
Войтов А.О.	
РЕАЛІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	85
Ворожбит-Горбатюк В.В., Титарчук М.В., Овчар Н.В.	
«НАУКОВИЙ СТЕЙПДІП» (SCIENCE SLAM): ПРАКТИКУМ (З ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ В ХНПУ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ).....	87
Ворошцова І. А., Желтобородова М. О.	
STRONG BY ZUMBA – СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК ФІТНЕСУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	89
Гандзюк О. М.	
ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ З ЯВИЩАМИ СПРОЩЕННЯ, УСКЛАДНЕННЯ ТА ПЕРЕРОЗКЛАДУ В МОРФЕМНІЙ СТРУКТУРІ СЛОВА (КУРС «МОРФЕМІКА, СЛОВОТВІР, МОРФОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»).....	92
Геращенко А. О., Шестерова Л. С., Журавельова І. М.	
ПОКАЗНИКІ ФІЗИЧНОГО СТАНУ ХЛЮПЦІВ 17-18 РОКІВ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ БОДІБЛІНГОМ.....	96
Голозубова О.В., Матенко С.П.	
ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	100
Гончар Г.Д., Потамошинева О.М.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІАГНОСТИКИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ.....	103
Гончарова А.С.	
ПЕРСОНІФІКОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТІВ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ У ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІНАХ.....	108
Горюченко О. А.	
PERSONALIZED APPROACH TO TEACHING A FOREIGN LANGUAGE OF FUTURE TEACHERS OF THE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE.....	109
Григоренко В. Л., Шевченко Н. О.	
БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ: ЗАЛУЧЕННЯ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СИРІТСТВА ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ БАТЬКІВ.....	112
Давидченко І. Д.	
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	116
Даніліч-Скакун А.А.	
ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	119
Денисова Н. В.	
ВАСІЛЬ СУХОМЛІНСЬКИЙ І ЙОГО ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	121
Дмитренко К. А., Василенко Н. А., Корсікова К. Г.	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ СВРОНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ.....	125
Дмитренко К.А., Денисова М.І.	
ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛІНСЬКОГО У КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	128
Дрокіна А. С.	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО- ПЕДАГОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	130
Дуга А., Шестерова Л. С., Гришечко Л. К.	
ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЮ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ БАСКЕТБОЛОМ.....	133
Жамардїї В.О., Гордієнко О.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗАСВОЄННЯ ТЕОРЕТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	136
Жула Н.А.	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІПІНИ З АУТИЗМОМ В ІНКЛЮЗІЇ.....	138
Журавель М.В.	
ШКІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК З ІНФОРМАТИКИ, ЯК ПЕДАГОГІЧНЕ ЯВИЩЕ.....	141
Замазій Ю.О.	
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	144
Зозуля О. В.	
ЗАНЯТТЯ НА ПЛЕНЕРІ: ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ОСВІТЯН.....	146

Івахненко В.О.	
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦІОЇ ОСВІТИ	149
Ісмаїлова О.С.	
ПРИНЦИПИ ЕДУКАЦІЇ ТА НАПРЯМКИ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ	151
Калаур С. М., Сорока О. В.	
РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ЗВО	154
Калінова А.М.	
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ СІМЕЙ, ЯКІ ОПИНИЛИСЯ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	158
Калітенко Л.І.	
РОЛЬ І МІСЦЕ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ	160
Камазін С.С., Камазіна О.В.	
ЕДУКАЦІЯ – ОДИН З КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	163
Капустіна О.І.	
ОЦІНЮВАННЯ ВИХОВАНІСТІ СОЦІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ КВАЛІМЕТРИЧНОГО ПІДХОДУ	165
Касьянова О.М., Разумна А. Г., Шахова Г.А.	
УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ У СУЧАСНОМУ ЗВО	167
Клебаніаська А.О.	
РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ У ХХІ СТОЛІТТІ	170
Колесник Л. Д., Весельська Т. В.	
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СУЧАСНОГО ЕДУКАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦІОЇ ОСВІТИ	172
Колеснікова М.Л., Башевська М.Л.	
УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	175
Колеснікова Р. О.	
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЯК ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ	176
Колуканова С. А., Рижова А.О., Єфименко Л. М.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	179
Кондрацька Л.В., Кондрацька К.О.	
ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ	181
Кононенко О.І., Остренко В.В.	
ЕДУКАЦІЯ ЯК ОСНОВНА ПАРАДІГМА РЕФОРМАЦІЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	183
Корсікова К.Г., Дерюшева К.С.	
ГЕНДЕРНА ПЕДАГОГІКА: ПЕРЕДУМОВИ ВІПНІКНЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ	185
Кочкурова О.В., Кочкурова К.В.	
ПРОБЛЕМА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ У ПЕДАГОГІЧНИЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ	187
Кошляк Н.О., Кригіна І.М.	
ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ	190
Кравченко Р. І.	
НАВЧАННЯ ЖІНОК-АРЕШТАНТОК ХАРКІВСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ НАПРИКІНЦІ ХІХ СТ.	193
Кривенко Ю. О.	
ПЕРСОНАЛІ В ГЕЛОТОЛОГІЇ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	196
Кузнецова О.В., Денищик В. М.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНИХ УМІнь У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	198
Кузнецова О.В., Денісова О.О.	
СПЕЦИФІКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГРУПОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	201
Кузьменко О. О.	
УПРОВАДЖЕННЯ СМХОТЕРАПІЇ У СИСТЕМУ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	205
Купіна О.В.	
СУЧАСНА ОСОБИСТІСТЬ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО	209
Кухтіна Т.М.	
ФОРМУВАННЯ МЕДАГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	212
Левченко В. О., Шестерова Л. Є., Соколюк О. В.	
СТАН ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТОК ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	214
Лихаар В. Д.	
КАТАРСИС ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДНОЇ РЕФЛЕКСІЇ В ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО ДIALOGУ	218

Літькова В.Г.	
ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	220
Лук'янова Г. Ю., Салфетнікова О. В., Тарасенко Л. І.	
СОЦІАЛЬНА ІНКЛЮЗИВНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	222
Луцаренко С. Є.	
ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВ В УКРАЇНІ (1918-1940-ті рр.)	225
Лученцова І.С., Патницька Л.В., Поліщук Я. А.	
РОЗВИТОК ВИТРИВАЛОСТІ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ВПРАВ	229
Мазяж А. Н.	
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОБОТИ НАД ДІТЯЧИМ РЕПЕРТУАРОМ	233
Макарова С.В., Мельник А.І., Гіда С.І.	
ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ, ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	236
Максим О.В.	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	238
Меркулова Ю. В.	
ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ	244
Мицюра І.О., Лигус О.Ф.	
СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК КЛЮЧОВА ПАРАДІГМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВІЩОЇ ШКОЛИ	244
Мицюра І. О., Орбаченко Т. Ю.	
УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	246
Мицюра І.О., Саранча А.О.	
МЕТОДИКА ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	250
Міненко Д. В., Харченко В. Є., Шкарлат В. В.	
ПРОЄКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ В ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТА	252
Монастирська О. В., Бобкова О. І.	
ЕДУКАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЦІЛІСНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦІОЇ ОСВІТИ	254
Нечитворенко М. О., Тулиця А. І.	
ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ УМІнь ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРИ РОБОТІ НАД ЛЕКСИКОЮ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	257
Нечитайло Ю.С., Бугерій Н.В.	
БІОСОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В БІОГЕННІЙ ПСИХОЛОГІЇ ГРИГОРІЯ КОСТИЮКА	260
Ніжеська Т. В., Мірошніченко В. І., Стаднік Д. А.	
МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ВИТРИВАЛОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ	263
Овчаренко Л. В., Турукіна О. В., Лосєв О. С., Лосєва О. С.	
ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	266
Овчаренко Р.Т., Ткаченко І.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКОНАННІ КУРСОВИХ РОБІТ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ	268
Овчарова І.А., Бившева Т.Ф., Погода О.В.	
ВПЛИВ ТВОРЧОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА НА РОЗВИТОК МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	272
Олешко В.Л., Олешко Т.С.	
ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У РОБОТІ НАД ФОРМУВАННЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	276
Отрошико Т.Ф.	
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	278
Пехарева С.В., Пехарева А.С.	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ООП У РАМКАХ БІОПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ДОПОМОГИ	281
Пироженко О.С., Пожедай А.І.	
ВНЕСОК В.І. БОНДАРЯ В ІСТОРІЮ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ	284